

Schiøth: Jeg vil blot gjøre et Par korte Bemærkninger om dette Forslag, som nu har været forelagt et Par Gange her i Folketinget, uden at det er blevet vedtaget. Der har jo været gjort mange Indvendinger mod det. Det skulde behyrde Omsætningen, og det skulde være bekvæmligt, navnlig for de mindre Handelende. Jeg vil atter benytte denne Behandling til at lægge et godt Ord ind for Forslaget; thi det er mig umuligt at indse, at der er nogen Mening i at have Straffebestemmelser for uordentlig Førelse af Bøger, naar man ikke har en tilsvarende Lovgivning, der siger, hvorledes Bøger skulle føres, eller hvilke Bøger der skulle føres, og jeg nærer saa meget mindre Betænelighed ved at lægge Thinget paa Sinde at gjøre Noget ved dette Lovforslag, som der er foregaaet den Forandring i Forslagets § 2, at Forretninger, der efter den ved Narets Udgang foretagne Opgjørelse ikke udvise en Omsætning af 30,000 Kr., skulle være fritagne for den større Bogføring og kun skulle føre en Kassebog og en Bog over Gjæld og Tilgodehavende. Det er Noget, der kan føres i enhver Forretning. Det fordrer ikke nogen særlig Vandsøvn eller Uddannelse at føre disse Bøger, og det styrker Bedkommendes Stilling og Omsætning. Dernæst medfører jo Lovforslaget ogsaa den Fordel for de Handelende selv, at de Bøger, de skulle føre, naar de føres ordentlig, medføre Beviskraft. Det vil have stor Betydning for de Forskjellige, der ere pligtige til Bogføringen. En Indvending har jeg at gjøre mod Forslaget; det er, at det ikke medtager Tilstrækkeligt. Store Haandværkere og Sagsførere bør være pligtige til at føre Bøger paa samme Maade, som det er paalagt de Handelende og Selskaber ved dette Lovforslag. Smidlerid skal jeg ikke nærmere indlade mig paa Lovforslagets Enkeltheder; men da jeg anser det for et nyttigt og godt Forslag og aldrig har forstaaet de Indvendinger, der fra forskjellige Sider ere reiste imod det, har jeg blot villet sige disse faa Ord for at anbefale Thinget at gjøre Noget ved denne Sag og om muligt faae Noget ud af den.

Klein: Ogsaa jeg vilde gjerne sige et Par Ord til Fordel for dette Forslag. Da et lignende blev forelagt ifjor, tillod jeg mig at anbefale det, idet jeg fandt, at det i det Hele taget maatte siges at være et godt Grundlag for en Lov. Jeg fremhævede den Gang et Par Punkter, hvori det forekom mig, at Lovforslaget trængte til Ændring. Det har været mig en Tilfredsstillelse at se, at Forslaget i den Stikelse, hvori det nu foreligger, maa siges at være i disse Henseender

efter min Mening bedre, end Forslaget var ifjor. Jeg skal ikke her gaa ind i Enkelthederne; det maa være tilstrækkeligt nu at henbise til, at der navnlig, saaledes som Affattelsen af § 1 er, er Frihed for at føre Handelsbøger for smaa Haandværkere. Der er ligeledes kun Forpligtelse for Fabrikker til at føre Handelsbøger, forsaavidt Fabriksvirksomheden maa siges at være den Paagjældendes Hovednæringsvei. Der er endelig ikke, saaledes som i Forslaget ifjor, Tale om, at den Omsændighed, at et Agerbrug eller en lignende Forretning drives af et Selskab, kan føre til en Forpligtelse til at føre Handelsbøger. Noget, som efter min Mening vilde afstedkomme overordentlig store praktiske Ulemper. Men særlig maa jeg udtale min Tilfredshed med Affattelsen af andet Stykke af § 2, idet jeg gaar ud fra, at det skal forstås paa den Maade, jeg nu skal tillade mig at angive. I Forslaget ifjor fandtes den Bestemmelse, at undtagne fra Forpligtelse til at føre Handelsbøger vare Forretninger, for saa vidt deres Omsætninger i det foregaaende Aar ikke havde overstegit 30,000 Kr. Meningen var jo, at man vilde fritage mindre Forretninger for den Byrde, som man mener, det kan være at føre Handelsbøger. Men med Hensyn til den Maade, hvorpaa Begrænsningen var sat i det tidligere Lovforslag, kunde der gjøres — forekom det mig — den berettigede Indvending, at der maatte komme en besynderlig Vægen ind derved, at den Mand, hvis Forretning i det foregaaende Aar ikke havde opnaaet de 30,000 Kr.'s Omsætning, ikke var forpligtet til at føre Handelsbøger; naar han i det følgende Aar havde haft en saadan Omsætning, indtraadte Forpligtelsen, men den ophørte igjen, naar Forretningen i det næste Aar gik ned under de 30,000 Kr.'s Omsætning. Efter min Mening gaar det jo ingenlunde an, at der saaledes er en vægende Rettsstilling for de Paagjældende, saaledes at der skal føres Handelsbøger det ene Aar og ikke det andet. Naar En en Gang er kommen ind under Forpligtelsen til at føre Bøger, er det efter min Mening en Nødvendighed, at denne Forpligtelse maa vedblive. Nu forstaa jeg 2det Stykke af § 2, saaledes, at Forpligtelsen til at føre Bøger indtræder først, naar Forretningen har naaet et saadant Omfang, at der i det foregaaende Aar har været en Omsætning af 30,000 Kr. Naar dette engang er sket, er Forretningen bleven pligtig til at føre Handelsbøger, og det falder ikke bort, fordi der har været et enkelt Aar, hvor Omsætningen ikke har havt det angivne Omfang. Jeg antfer de af mig nævnte Momenter for Forbedringer, og saa